יָצְאוּ. (ח) וְכֵן הַתּוֹקֵעַ לְתוֹךְ (ג) חָבִית גְּדוֹלָה וְכַיּוֹצֵא בָּהּ, אִם קוֹל שׁוֹפָר שָׁמַע, יָצָא, וְאִם קוֹל הֲבָרָה שָׁמַע, לֹא יָצָא: **ב** [ג]אִם הִתְחִיל לִתְקֹעַ בְּבוֹר (ט) וְעָלָה חוּץ לַבּוֹר וּגְמָרָהּ, יָצָא, שֶׁכָּל מַה שֶּׁשָּׁמַע בֵּין בִּפְנִים בֵּין בַּחוּץ הָיָה קוֹל שׁוֹפָר. הַגָּהּ: (י) וְכֵן אוֹתָם שֶׁהָיוּ בַּבּוֹר (ג) בִּתְחִלַּת הַתְּקִיעָה (גמרא (כז:)): **ג** [ד]הַשּׁוֹמֵעַ מִקְצָת תְּקִיעָה (יא) *)שֶׁלֹּא בְּחִיּוּב, וּמִקְצָתָהּ בְּחִיּוּב. אוֹ שֶׁאָמַר לַתּוֹקֵעַ (יב) בְּמִתְעַסֵּק כַּוֵּן לְהוֹצִיאֵנִי יְדֵי חוֹבָתִי, (יג) וְתָקַע וּמָשַׁךְ בָּהּ שִׁעוּר תְּקִיעָה, (יד) [ה]לֹא יָצָא, (טו) [ו]וְיֵשׁ אוֹמְרִים (ד) שֶׁיָּצָא

ג מֵימְרָא דְּרָבָא שָׁם (כח.). ד רַבֵּנוּ יְרוּחָם (נתיב ו ח"ב). *) (כְּגוֹן קֹדֶם שֶׁעָלָה עַמּוּד הַשַּׁחַר). ה שָׁם בְּשֵׁם יֵשׁ אוֹמְרִים וְשֶׁכֵּן עִקָּר וְשֶׁלָּזֶה נִרְאֶה שֶׁהִסְכִּים הָרֹא"שׁ (פ"ג סי' ח) וְכֵן כָּתַב הַטּוּר בְּשֵׁם בַּעַל הָעִטּוּר (ח"ב דף צט.). ו שָׁם בְּשֵׁם יֵשׁ אוֹמְרִים וְכֵן כָּתַב הַטּוּר.

## בְּאֵר הֵיטֵב

(ג) **חָבִית.** אֲפִלּוּ הָעוֹמֵד בְּתוֹכוֹ. רַ"ן (ז. ד"ה גמרא) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב). וַאֲפִלּוּ הַתּוֹקֵעַ עַצְמוֹ שָׁם, תָּלוּי בְּהַבְחָנָתָם אִם קוֹל שׁוֹפָר שָׁמְעוּ יָצְאוּ. עֲטֶרֶת זְקֵנִים (ד"ה וכן התוקע): **ב** (ג) **בִּתְחִלַּת.** אֲפִלּוּ לֹא יָצְאוּ לַחוּץ יָצְאוּ יְדֵי חוֹבָתָם, דִּכְשֶׁאָדָם בְּבוֹר וְהַשּׁוֹפָר בַּחוּץ שׁוֹמֵעַ קוֹל שׁוֹפָר. בַּ"ח (ס"א), מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ד). וְטַ"ז סָעִיף קָטָן ג' לֹא כָּתַב כֵּן, עַיֵּן שָׁם: **ג** (ד) **שֶׁיָּצָא.** וְרִאשׁוֹן עִקָּר. פּוֹסְקִים וְאַחֲרוֹנִים:

## מִשְׁנָה בְּרוּרָה

אוֹ בְּרִחוּק הַמָּקוֹם, וְכָל אָדָם יֵשׁ בְּיָדוֹ לְהַבְחִין וּלְהַכִּיר אִם קוֹל שׁוֹפָר שָׁמַע בִּלְחוּד אוֹ מְעֹרָב בּוֹ קוֹל הֲבָרָה. [א]וְיֵשׁ אוֹמְרִים עוֹד דַּאֲפִלּוּ הַתּוֹקֵעַ בְּבֵית הַכְּנֶסֶת וְיֵשׁ עוֹמְדִים בַּחוּץ קְצָת רָחוֹק מִמֶּנּוּ, שַׁיָּךְ בָּזֶה גַּם כֵּן הַבְחָנָה לְפִי הָרִחוּק מִבֵּית הַכְּנֶסֶת. וְעַיֵּן בֵּאוּר הֲלָכָה (ד"ה ואם קול) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בָּזֶה. (ט) וְיֵשׁ מִי שֶׁמַּחְמִיר וְאוֹמֵר דְּלָעוֹמְדִים מִבַּחוּץ תָּמִיד נִשְׁמָע קוֹל הֲבָרָה, (י) וְיֵשׁ לָחֹשׁ לְדֵעָה זוֹ שֶׁלֹּא בִּשְׁעַת הַדְּחָק וְלִתְקוֹעַ עוֹד פַּעַם, אֲבָל בְּלִי בְּרָכָה, עַד שֶׁיִּהְיֶה בָּרוּר לוֹ שֶׁקּוֹל הֲבָרָה שָׁמַע: **(ח) וְכֵן הַתּוֹקֵעַ וְכוּ'.** הַמְּחַבֵּר לֹא חִלֵּק כָּאן בֵּין עוֹמְדִים בְּתוֹךְ הֶחָבִית לְעוֹמֵד חוּצָה לָהּ וּכְמוֹ שֶׁחִלֵּק לְעִנְיַן בּוֹר, (יא) מִשּׁוּם דְּאֵין דֶּרֶךְ בְּנֵי אָדָם לִכָּנֵס בְּתוֹךְ חָבִית כְּמוֹ שֶׁדֶּרֶךְ לִכָּנֵס בְּבוֹר, וְרַק מַכְנִיס הַשּׁוֹפָר לְשָׁם וְתוֹקֵעַ וְהוּא עוֹמֵד מִבַּחוּץ. (יג) [ב]וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּמִשּׁוּם הָכִי לֹא חִלֵּק בָּזֶה הַמְּחַבֵּר, דִּבְחָבִית קוֹל הֲבָרָתָהּ גְּדוֹלָה וַאֲפִלּוּ הָעוֹמֵד בְּתוֹכָהּ אֶפְשָׁר שֶׁשּׁוֹמֵעַ קוֹל הֲבָרָה, וְעַל כֵּן יֵשׁ לְהַחְמִיר בָּזֶה וְלַחֲזֹר וְלִתְקֹעַ בְּלִי בְּרָכָה, אֶלָּא אִם כֵּן בָּרוּר לוֹ שֶׁקּוֹל שׁוֹפָר שָׁמַע: **ב (ט) וְעָלָה חוּץ לַבּוֹר וְכוּ'.** וּמַיְירֵי (יג) שֶׁבְּיַחַד הוֹצִיא רֹאשׁוֹ וְהַשּׁוֹפָר מִן הַבּוֹר. וּמִלְּתָא דִּפְשִׁיטָא הוּא דְּשָׁרִי, אֶלָּא דְּקָא מַשְׁמַע לָן דְּלֹא חָיְישִׁינַן לְמִגְזַר דִּלְמָא אַפִּיק רֵישֵׁיהּ מֵעַל לַבּוֹר וְאַכַּתִּי שׁוֹפָר בַּבּוֹר וְתָקַע, וְאֶפְשָׁר בָּזֶה לִשְׁמֹעַ קוֹל הֲבָרָה (גְּמָרָא (כח.)). וּבְהוֹצִיא הַשּׁוֹפָר תְּחִלָּה וְרֹאשׁוֹ עֲדַיִן בַּבּוֹר וְתָקַע אִם חָיְישִׁינַן בָּזֶה לְקוֹל הֲבָרָה, (יד) תָּלוּי בִּפְלוּגְתַת הַפּוֹסְקִים אִם מִחוּץ לְבִפְנִים נִשְׁמַע קוֹל הֲבָרָה, וְיִתְבָּאֵר בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה לְקַמֵּיהּ (סק"י): **(י) וְכֵן אוֹתָם שֶׁהָיוּ בַּבּוֹר וְכוּ'.** פֵּרוּשׁ (טו) וְעָלוּ גַּם כֵּן בְּיַחַד עִם הַתּוֹקֵעַ וְשָׁמְעוּ גְּמַר הַתְּקִיעוֹת בַּחוּץ, וְיָצְאוּ יְדֵי חוֹבָתָם גַּם כֵּן מִטַּעַם הַנַּ"ל, שֶׁכָּל מַה שֶּׁשָּׁמְעוּ הָיָה קוֹל שׁוֹפָר. (טז) וְיֵשׁ מְקִלִּים בָּזֶה אֲפִלּוּ לֹא יָצְאוּ כְּלָל, רַק שָׁמְעוּ גְּמַר הַתְּקִיעוֹת שֶׁתָּקַע בַּחוּץ בִּהְיוֹתָם בַּבּוֹר, וְלֹא חָיְישִׁינַן לְקוֹל הֲבָרָה, [ג]דְּדַוְקָא מִבִּפְנִים לַחוּץ נִשְׁמָע קוֹל הֲבָרָה, אֲבָל לֹא מִבַּחוּץ לִפְנִים. וּלְמַעֲשֶׂה יֵשׁ לְהַחְמִיר (יז) בְּשֶׁלֹּא יָצְאוּ לִתְקֹעַ שֵׁנִית בְּלִי בְּרָכָה אִם אֵינוֹ בָּרוּר לָהֶם שֶׁקּוֹל שׁוֹפָר שָׁמְעוּ. הַתּוֹקֵעַ שֶׁהִכְנִיס שׁוֹפָר לַבּוֹר וְתָקַע, וְהוּא בְּעַצְמוֹ עוֹמֵד כֻּלּוֹ מִבַּחוּץ, הָעוֹמְדִים בַּבּוֹר יָצְאוּ בִּתְקִיעָתוֹ, (יח) וְהוּא עַצְמוֹ לֹא יָצָא, אֶלָּא אִם כֵּן בָּרוּר לוֹ שֶׁקּוֹל שׁוֹפָר שָׁמַע: **ג (יא) שֶׁלֹּא בְּחִיּוּב.** כְּגוֹן קֹדֶם עַמּוּד הַשַּׁחַר וּכְדִלְקַמָּן בְּסִימָן תקפ"ח (ס"א): **(יב) בְּמִתְעַסֵּק.** לְהִתְלַמֵּד אוֹ לְשֵׁם שִׁיר בְּעָלְמָא דְּלֹא יָצָא, וּכְדִלְקַמָּן סִימָן תקפ"ט סְעִיף ח': **(יג) וְתָקַע וּמָשַׁךְ.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁהֶאֱרִיךְ תְּקִיעָתוֹ בִּשְׁבִילוֹ: **(יד) לֹא יָצָא.** שֶׁהֲרֵי עַל כָּל פָּנִים (יט) חָסֵר לוֹ הַתְחָלַת הַתְּקִיעָה. (כ) וְהוּא הַדִּין נַמִּי אִם כָּל הַתְּקִיעָה הָיָה בְּחִיּוּב, אֶלָּא שֶׁהוּא נִכְנַס בְּאֶמְצַע הַתְּקִיעָה אוֹ שֶׁיָּצָא מִבֵּית הַכְּנֶסֶת בְּאֶמְצַע הַתְּקִיעָה וְשׁוּב לֹא שָׁמַע, לֹא יָצָא, אַף עַל פִּי שֶׁהָיָה שִׁעוּר תְּקִיעָה בְּמַה שֶּׁשָּׁמַע, וּכְמַאן דְּשָׁמַע חֲצִי שִׁעוּר תְּקִיעָה דָּמֵי: **(טו) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּיָצָא.** [ד]וּסְבָרָא רִאשׁוֹנָה (כא) עִקָּר וְצָרִיךְ לַחֲזֹר וְלִתְקֹעַ, וְאַף עַל פִּי כֵן (כג) לֹא יְבָרֵךְ עָלָיו דִּסְפֵק

## בֵּאוּר הֲלָכָה

**בְּרִחוּק מָקוֹם, תָּלוּי לְפִי הַבְחָנָתוֹ אִם שָׁמַע קוֹל שׁוֹפָר אוֹ קוֹל הֲבָרָה.** וּמִדִּבְרֵי רַבֵּנוּ מָנוֹחַ גַּם כֵּן אֵין רְאָיָה לְנֶגֶד דִּבְרֵי הַטַּ"ז, שֶׁאַף עַל פִּי שֶׁהוּא מְפָרֵשׁ קוֹל הֲבָרָה הוּא עַל יְדֵי בִּלְבּוּל הַקּוֹל, אֶפְשָׁר דְּעַל יְדֵי רִחוּק מָקוֹם נִקְרָא גַּם כֵּן קוֹל הֲבָרָה. וְעַיֵּן בְּגִטִּין דַּף פ"ט (ע"א) לֹא שֶׁשָּׁמַע קוֹל הֲבָרָה אֶלָּא כְּדֵי שֶׁיְּהֵא נֵרוֹת דּוֹלְקוֹת וּמִטּוֹת מֻצָּעוֹת, אַלְמָא דְּקוֹל הֲבָרָה אֵינוֹ מֻנָּח דַּוְקָא עַל בִּלְבּוּל הַקּוֹל, אֶלָּא עַל קוֹל בְּעָלְמָא לֹא עַל דָּבָר בָּרוּר, וְעַל יְדֵי הֶבֶל הַבּוֹר שֶׁהוּא עוֹמֵד, מִתְבַּלְבֵּל הַקּוֹל וְאֵינוֹ נִשְׁמָע קוֹל שׁוֹפָר בָּרוּר אַף שֶׁהוּא בְּסָמוּךְ, וּסְבָרַת הַטַּ"ז וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים דְּעַל יְדֵי רִחוּק מָקוֹם מִחוּץ לַבִּנְיָן גַּם כֵּן אֵין הַקּוֹל שׁוֹפָר בָּרוּר. וְדַע עוֹד דְּבַשַּׁ"ס (כח.) קָמוֹתְבִינַן אַהָא דְּסָלְקָא דַּעְתָּן דִּתְחִלַּת תְּקִיעָה בְּלִי סוֹף תְּקִיעָה כָּשֵׁר מֵהָא דְּהַתּוֹקֵעַ לְתוֹךְ הַבּוֹר אִם קוֹל שׁוֹפָר שָׁמַע יָצָא וְאִם קוֹל הֲבָרָה שָׁמַע לֹא יָצָא, וְאַמַּאי לִיפּוּק בִּתְחִלַּת תְּקִיעָה מִקַּמֵּיהּ דְּלִיעַרְבַּב קָלֵיהּ, וּמַשְׁמַע מִזֶּה דְּעִרְבּוּב הַקּוֹל אֵינוֹ בָּא בִּתְחִלַּת הַתְּקִיעָה אֶלָּא בְּאֶמְצָעִיתָא, וְקָשֶׁה מְנָא לֵיהּ דְּהָיָה שִׁעוּר תְּקִיעָה מִקַּמֵּי דְּהִתְחִיל הַקּוֹל לְהִתְעַרְבֵּב. [וּלְדַעַת הַיֵּשׁ אוֹמְרִים (לקמן ס"ג) דְּאִם הָיָה שִׁעוּר תְּקִיעָה אַף לְהַמַּסְקָנָא יָצָא וּלְסָלְקָא דַּעְתָּן דִּגְמָרָא אַף בְּלֹא הָיָה שִׁעוּר תְּקִיעָה יָצָא נִיחָא, וְקֻשְׁיָתֵנוּ הִיא לְדֵעָה רִאשׁוֹנָה]. וּמָצָאתִי לְהָרַמְבַּ"ן (כז. ד"ה והא דאמרינן) וְהָרִיטְבָּ"א (כח. ד"ה ואמאי) שֶׁעָמְדוּ בָּזֶה, וְתֵרְצוּ דְּאֶפְשָׁר מִדְּלָא קָתָנֵי אִם קוֹל הֲבָרָה הוּא אֶלָּא קוֹל הֲבָרָה שָׁמַע, מַשְׁמַע אַף שֶׁהָיָה גַּם קוֹל שׁוֹפָר בִּתְחִלָּתוֹ וּבְכַשִּׁעוּר, אֲפִלּוּ הָכִי לֹא יָצָא אִם שָׁמַע גַּם קוֹל הֲבָרָה. וְכָתְבוּ עוֹד וְאִי נַמִּי קִים לְהוּ לַחֲכָמִים דְּלָא מִיעַרְבַּב קָלָא בְּבוֹרוֹת אֶלָּא לְמַאן דְּמַאֲרִיךְ טוּבָא וְתָקַע בְּהוּ. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וּלְפִי תֵּרוּץ זֶה עִקַּר חֲשָׁשׁ דְּקוֹל הֲבָרָה הוּא דַּוְקָא בְּהֶאֱרִיךְ בְּהַתְּקִיעוֹת טוּבָא, אֲבָל בְּמַאֲרִיךְ בְּכָל תְּקִיעָה וּשְׁבָרִים רַק כְּפִי הַשִּׁעוּר שֶׁנָּתְנוּ חֲכָמִים לֵיכָּא כְּלָל קוֹל הֲבָרָה. אָמְנָם מִכָּל הַפּוֹסְקִים דְּסָתְמוּ בָּזֶה לֹא מַשְׁמַע כֵּן, וְעַל כָּרְחֲךָ דִּסְבִירִי לְהוּ כְּתֵרוּץ קַמָּא שֶׁל הָרַמְבַּ"ן. **וְדַע עוֹד דְּטֶבַע הוּא לַתּוֹקֵעַ בֵּין הֶהָרִים אוֹ בַּיַּעַר נִשְׁמָע קוֹל הַחוֹזֵר, וּמִדְּסָתְמוּ הַפּוֹסְקִים וְלֹא הִזְכִּירוּ דְּיֵשׁ לִזָּהֵר בְּעִנְיָן זֶה מַשְׁמַע דְּאֵין זֶה עִרְבּוּב הַקּוֹל, אֶלָּא הַקּוֹל נִכְפָּל אַחַר שֶׁנִּגְמַר הַקּוֹל הָרִאשׁוֹן:**

## שַׁעַר הַצִּיּוּן

**(ט)** רֹא"שׁ (שם), וְכֵן נִרְאֶה שָׁם דַּעַת הָרִיטְבָּ"א, עַיֵּן שָׁם בְּפֵרוּשׁוֹ לַמִּשְׁנָה (כז: ד"ה התוקע), אָכֵן לְהַלָּן שָׁם בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל [אָמַר] רַב הוּנָא נִרְאֶה לִכְאוֹרָה שֶׁמְּפָרֵשׁ כְּפֵרוּשׁ שְׁאָר מְפָרְשִׁים: **(י)** טַ"ז (שם). וְהוֹסִיף עוֹד סְבָרָא דְּדִילְמָא אֵין אָנוּ בְּקִיאִין לְהַבְחִין בֵּין קוֹל שׁוֹפָר לְקוֹל הֲבָרָה, וְכֵן כָּתַב הַגְּרַ"ז (ס"א) וּמַטֵּה אֶפְרַיִם (ס"א): **(יא)** כֵּן כָּתַב בְּכֶסֶף מִשְׁנֶה (פ"א ה"ח) בְּשֵׁם הָרַבֵּנוּ טוֹדְרוֹס בְּכַוָּנַת דִּבְרֵי הָרַמְבַּ"ם, וּמִסְתַּיֵּעַ שָׁם מִלְּשׁוֹנוֹ (שֶׁהוּא גַּם כֵּן לְשׁוֹן הַמְחַבֵּר) שֶׁלֹּא כָּתַב הַתּוֹקֵעַ בְּתוֹךְ הֶחָבִית אֶלָּא לְתוֹךְ, דְּמַשְׁמַע שֶׁעוֹמֵד בַּחוּץ. וְגַם דַּעַת הָרַ"ן בְּעַצְמוֹ הָיָה כֵּן (ז. ד"ה גמרא), עַיֵּן שָׁם, וְכֵן דַּעַת הַכֹּל בּוֹ (סי' סד), וְכֵן כָּתַב בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ד) בְּשֵׁם מַעְגְּלֵי צֶדֶק (הל' תקיעה) וְכֵן הִסְכִּים בִּפְרִי חָדָשׁ: **(יג)** רַ"ן (שם) בְּכַוָּנַת דִּבְרֵי הָרַמְבַּ"ם וְהֶעְתִּיקוּ כֵּן רֹב הָאַחֲרוֹנִים: **ב (יג)** רַבֵּנוּ מָנוֹחַ (פ"א ה"ח). וּמַה שֶּׁהִקְשָׁה הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"ג) דְּאִי אֶפְשָׁר לְצַמְצֵם וְאִם כֵּן שֶׁמָּא יָצָא הַשּׁוֹפָר תְּחִלָּה קֹדֶם לָאָזְנַיִם, וְשָׁמַע רֶגַע אֶחָד בְּאָזְנָיו בִּפְנִים קוֹל הֲבָרָה מִבַּחוּץ, אֵינוֹ מֻכְרָח, דְּאֵין הַקּוֹל מִתְחַלֵּף מִקּוֹל צָלוּל לְקוֹל הֲבָרָה בְּשִׁעוּר חוּט הַשַּׂעֲרָה. [וְתֵדַע דַּהֲרֵי אֲפִלּוּ הַשּׁוֹמֵעַ בַּחוּץ וְהַתּוֹקֵעַ בִּפְנִים אִיתָא בִּגְמָרָא (כח.) דְּמִתְחִלָּה הַקּוֹל צָלוּל, וְכָל שֶׁכֵּן בָּזֶה]. וְכַוָּנַת הַגְּמָרָא (שם) הוּא רַק שֶׁלֹּא יוֹצִיא כָּל רֹאשׁוֹ מִן הַבּוֹר קֹדֶם שֶׁמַּעֲלֶה הַשּׁוֹפָר: **(יד)** עַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן (ז') [ג'] דְּיָצָא, וְהוּא אָזֵיל לְטַעֲמֵיהּ בְּסָעִיף קָטָן ד' דְּמִבַּחוּץ לְבִפְנִים קוֹל שׁוֹפָר נִשְׁמָע. **וְדַע דְּמִסָּעִיף זֶה מְבֹאָר דְּדִינָא דְּקוֹל הֲבָרָה שָׁיְיכָא אֲפִלּוּ לְעִנְיַן הַתּוֹקֵעַ בְּעַצְמוֹ,** וְטַעֲמָא דְּמִלְּתָא הוּא דְּמִצְוַת שׁוֹפָר הוּא הַשְּׁמִיעָה וְלֹא הַתְּקִיעָה, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב הָרֹא"שׁ בְּפֶרֶק ד' סִימָן (ה') [י']: **(טו)** בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ומ"ש רבינו), טַ"ז (סק"ג), וּנְהַר שָׁלוֹם (סק"ג) וּמַטֵּה יְהוּדָה (סק"ב), וְכֵן כָּתַב הַחֲתַם סוֹפֵר בְּהַגָּהוֹתָיו: **(טז)** בַּ"ח (ס"א) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ד) וּפְרִי חָדָשׁ (ס"א): **(יז)** מַטֵּה אֶפְרַיִם (ס"ד ועיי"ש בס"ג): **(יח)** פְּרִי מְגָדִים (מש"ז סק"א). וּמְסַיֵּם דְּמִכָּל מָקוֹם מְחֻיָּב בַּדָּבָר מִיקְּרֵי לְהוֹצִיא אֲחֵרִים: **ג (יט) וְהוּא הַדִּין לְעִנְיַן הַתּוֹקֵעַ בְּעַצְמוֹ שֶׁאִם תָּקַע הַתְחָלַת הַתְּקִיעָה כְּמִתְעַסֵּק, וְאַחַר כָּךְ הִתְבּוֹנֵן וְגָמַר הַתְּקִיעָה לְשֵׁם מִצְוָה, גַּם כֵּן לֹא יָצָא:** **(כ)** פְּרִי חָדָשׁ וּמַטֵּה יְהוּדָה (סק"ג) וּפְרִי מְגָדִים בְּדַעַת הַטַּ"ז לְקַמָּן סִימָן תקפ"ח (סק"ד), וִיבֹאַר שָׁם בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק יב). וְאֵין לְחַלֵּק בֵּין הָיָה מִקְצָת תְּקִיעָה פְּסוּלָה כְּמוֹ בְּתוֹקֵעַ מִקְצָת קֹדֶם שֶׁעָלָה עַמּוּד הַשַּׁחַר וּבֵין עִנְיָנֵנוּ שֶׁהַתְּקִיעָה כֻּלּוֹ בְּחִיּוּב רַק הוּא לֹא שְׁמָעָהּ בְּכֻלָּהּ, דְּזֶהוּ רַק לְפִי סָלְקָא דַּעְתֵּיהּ דְּשַׁ"ס דַּף כ"ח עַמּוּד א', אֲבָל לְפִי הַמַּסְקָנָא דְּכִי קָאָמַר רַבָּה בְּתוֹקֵעַ וְעוֹלֶה לֹא שָׁנֵי לָן כְּלָל, וְכָל שֶׁלֹּא שָׁמַע כֻּלָּהּ תְּקִיעָה לֹא יָצָא, וְכֵן מַשְׁמַע בְּרֹא"שׁ בְּסוּגְיָן (פ"ג סי' ח), עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן תקפ"ח סָעִיף ד' בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (שם): **(כא)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ה) בְּשֵׁם הַפּוֹסְקִים, וְכֵן כָּתַב הַגְּרָ"א: **(כג)** מַטֵּה אֶפְרַיִם (ס"ד):

---

**ליקוטי דברי הרב: א]** בשו"ע הרב (ס"ה) נקט כדעה זו שהעומדים בריחוק מקום מבית הכנסת אפשר שישמעו קול הברה, אבל אם נראה להם ברור שקול שופר שמעו אינם צריכים להחמיר על עצמן ולשמוע שנית. **ב]** וכן נקט בשו"ע הרב (ס"ב) כדעה זו דאף העומדים תוך החבית אפשר שישמעו קול הברה כיון שהברתה גדולה. **ג]** וכן נקט בשו"ע הרב (ס"ג). **ד]** והשו"ע הרב (ס"ד) הכריע כדעה הראשונה שמקצתה בחיוב ומקצתה שלא בחיוב לא יצא ידי חובתו אפילו אם היה שיעור תקיעה במה ששמע, ולא כתב שיחזור ויתקע ללא ברכה ומשמעות דבריו שהכריע בוודאי שצריך לשמוע כל התקיעה מתחילתה ועד סופה.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

# הִלְכוֹת רֹאשׁ הַשָּׁנָה סִימָן תקפז תקפח

**אִי אִיכָּא שִׁעוּר תְּקִיעָה בְּחִיּוּב.** הַגָּהּ: וְהוּא הַדִּין אִם שָׁמַע מִקְצָת הַתְּקִיעָה קוֹל הֶבְרָה, כְּגוֹן שֶׁהָיָה הַתּוֹקֵעַ בַּבּוֹר וְהוּא עוֹמֵד בַּחוּץ (ה) (טז) וּבְאֶמְצַע הַתְּקִיעָה יָצָא לַחוּץ (טור):

## תקפח זְמַן תְּקִיעַת שׁוֹפָר. וּבוֹ ה׳ סְעִיפִים:

**א** [א]זְמַן תְּקִיעַת שׁוֹפָר (א) **בַּיּוֹם וְלֹא בַּלַּיְלָה.** [*] **וּמְצָוָתָהּ מִשְּׁעַת הָנֵץ הַחַמָּה וְאֵילָךְ, * וְאִם תָּקַע מִשֶּׁעָלָה עַמּוּד הַשַּׁחַר (ב) יָצָא.** [ב]**וְאִם שָׁמַע מִקְצָת תְּקִיעָה קֹדֶם שֶׁעָלָה עַמּוּד הַשַּׁחַר, וּמִקְצָתָהּ אַחַר שֶׁעָלָה עַמּוּד הַשַּׁחַר, (ג) לֹא יָצָא.** הַגָּהּ: וְאִם הָיָה שָׁעוּר תְּקִיעָה כְּמַה שֶׁשָּׁמַע בַּיּוֹם, (ד) נִתְבָּאֵר בְּסִימָן תקפ״ז סָעִיף ג׳:

**ב** * [ג]שָׁמַע (ה) **תֵּשַׁע תְּקִיעוֹת בְּתֵשַׁע שָׁעוֹת בַּיּוֹם, (ו) יָצָא, וַאֲפִלּוּ הֵם מִתִּשְׁעָה בְּנֵי אָדָם תְּקִיעָה מִזֶּה**

א [בשו״ע] **וּמְצָוָתָהּ.** עַיִן בְּאֹשֶׁל אַבְרָהָם (ד״ה הרב), וְעַיִן בִּבְרֵכִי יוֹסֵף (סק״א) [ו]בְּמַחֲזִיק בְּרָכָה (סק״א). כָּתַב עוֹד בְּשו״ת שָׁלוֹ חַיִּים שְׁאַל חֵלֶק ב׳ סִימָן י׳ אות ג׳ בְּמַה שֶׁנָּהֲגוּ בְּתִקְיעוֹת רֹאשׁ הַשָּׁנָה לִתְקֹעַ בְּהֶנֵץ הַחַמָּה, כָּתְבְתִּי בְּסֵפֶר מַחֲזִיק בְּרָכָה וּבְקִנְטְרֵס מוֹרֶה בָּאֲצָבַע (עבודת הקודש סי׳ ט אות רנז) לְבַשֵּׁל מִנְהָג זֶה, אַף שֶׁכָּתְבוּ שמהר״ר בִּנְיָמִין הַכֹּהֵן וְרִבּוֹ הרמ״ז נָהֲגוּ כֵּן וּבְכִתְבֵי מהרמ״ז כָּתוּב שֶׁיֵּשׁ מָקוֹם לָזֶה עַל פִּי הַסּוֹד, מִכָּל מָקוֹם אֵינִי חָשׁ לְסוּדוֹת שֶׁלֹּא גִּלָּה הָאֲרִ״י ז״ל, וְגַם הַמְקֻבָּל הַמַּפְלִיג מֹהַר״ש שִׁרְעַבִּי שָׁמְעִתִּי

## שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

**א** * **וְאִם תָּקַע מִשֶּׁעָלָה עַמּוּד הַשַּׁחַר יָצָא.** עַיִן לְעֵיל בְּסִימָן נ״ח בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה משעלה) דְּדַעַת הַגְּרַ״א (שנות אליהו ברכות פ״א מ״א) **וְעוֹד אֵיזֶה אַחֲרוֹנִים דְּעַמּוּד הַשַּׁחַר נִקְרָא מִשֶּׁהָאִיר פְּנֵי הַמִּזְרָח וְלֹא קֹדֶם,** וּרְאֵיָה לִשִׁיטָתָם מִמַּה דְּאִיתָא בְּתַעֲנִית דַּף י״ב (ע״א) עַד מָתַי אוֹכֵל וְשׁוֹתֶה עַד שֶׁיַּעֲלֶה עַמּוּד הַשַּׁחַר דִּבְרֵי רַבִּי, וּבְתוֹסֶפְתָּא (תענית) פֶּרֶק א׳ (ה״ה) וּבִירוּשַׁלְמִי הֲלָכָה ד׳ אִיתָא בְּשֵׁם רַבִּי עַד שֶׁיָּאִיר הַמִּזְרָח, שְׁמַע מִינַּהּ דְּחַד הוּא. **אֲמְנָם בְּסֵפֶר** דַּף כ״ט (ע״א) **בְּרֵאשִׁ״י** דִּבּוּר הַמַּתְחִיל תֵּרֵתֵי מַשְׁמַע דְּתֵרֵי זְמָנֵי נִינְהוּ, **וַעֲלוֹת הַשַּׁחַר הוּא קֹדֶם.** וּבְחִדּוּשֵׁי הָרִיטְבָּ״א שָׁם (ד״ה היה ישן) מַשְׁמַע דְּלָא פְּסִיקָא לַיהּ דָּבָר זֶה, עַיֵּן שָׁם.

**וְצָרִיךְ עִיּוּן:**

**ב** * **שָׁמַע תֵּשַׁע תְּקִיעוֹת וְכוּ׳.** עַיִן מַה שֶּׁכָּתְבְנוּ **בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה** (סק״ו) **לְעִנְיַן אִם הִפְסִיק מֶחֱמַת אֹנֶס. וְקָשֶׁה לִי לְפִי מַה שֶּׁהִכְרִיעַ הֶרֶב מָגֵן אַבְרָהָם בְּסִימָן ס״ה** (סק״ב) **שֶׁלֹּא לְהַחְמִיר בְּהִפְסִיק מֶחֱמַת אֹנֶס אֶלָּא אִם כֵּן בְּשֶׁהָאֹנֶס הוּא בְּגוּף הַדָּבָר, כְּגוֹן שֶׁלֹּא הָיָה הָאָדָם רָאוּי מֶחֱמַת גּוּף נָקִי, אוֹ שֶׁלֹּא הָיָה הַמָּקוֹם רָאוּי שֶׁלֹּא הָיָה נָקִי, אֲבָל כֵּן לְכַאוֹרָה לֹא שִׁיֵּךְ זֶה רַק בִּתְפִלָּה אוֹ בִּבְרָכַת הַמָּזוֹן וּבְהַלֵּל וּמְגִלָּה,** שֶׁעַל כָּל פָּנִים אָסוּר לְהַזְכִּיר שֵׁם וְלֹאמֹר דִּבְרֵי תּוֹרָה בְּמָקוֹם מְטֻנָּף, **מַה שֶּׁאֵין כֵּן בַּתְּקִיעוֹת שֶׁאֵינָהּ רַק מַעֲשֶׂה מִצְוָה,** וְהֵיכָן מָצִינוּ שֶׁאָסוּר לַקַּיֵּם מִצְוָה כְּשֶׁגּוּפוֹ אֵינוֹ נָקִי אוֹ בְּמָקוֹם שֶׁאֵין נָקִי, הַאִם אָסוּר לִלְבֹּשׁ טַלִּית שֶׁל אַרְבַּע כְּנָפוֹת כְּשֶׁגּוּפוֹ אוֹ הַמָּקוֹם אֵינוֹ נָקִי, לֹא מָצִינוּ כֵּן בְּשׁוּם מָקוֹם. וְצָרִיךְ עִיּוּן. וּבְמַשֶּׁה אֶפְרַיִם (ס״ה) מָצָאתִי שֶׁכָּתַב וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, נִרְאֶה שֶׁאִם הִתְחִיל

## בֵּאוּר הֲלָכָה

הֲלָכָה (ד״ה משעלה) דְּדַעַת הַגְּרַ״א (שנות אליהו ברכות פ״א מ״א) **וְעוֹד אֵיזֶה אַחֲרוֹנִים דְּעַמּוּד הַשַּׁחַר נִקְרָא מִשֶּׁהָאִיר פְּנֵי הַמִּזְרָח וְלֹא קֹדֶם,** וּרְאֵיָה לִשִׁיטָתָם מִמַּה דְּאִיתָא בְּתַעֲנִית דַּף י״ב (ע״א) עַד מָתַי אוֹכֵל וְשׁוֹתֶה עַד שֶׁיַּעֲלֶה עַמּוּד הַשַּׁחַר דִּבְרֵי רַבִּי, וּבְתוֹסֶפְתָּא (תענית) פֶּרֶק א׳ (ה״ה) וּבִירוּשַׁלְמִי הֲלָכָה ד׳ אִיתָא בְּשֵׁם רַבִּי עַד שֶׁיָּאִיר הַמִּזְרָח, שְׁמַע מִינַּהּ דְּחַד הוּא. **אֲמְנָם בְּסֵפֶר** דַּף כ״ט (ע״א) **בְּרֵאשִׁ״י** דִּבּוּר הַמַּתְחִיל תֵּרֵתֵי מַשְׁמַע דְּתֵרֵי זְמָנֵי נִינְהוּ, **וַעֲלוֹת הַשַּׁחַר הוּא קֹדֶם.** וּבְחִדּוּשֵׁי הָרִיטְבָּ״א שָׁם (ד״ה היה ישן) מַשְׁמַע דְּלָא פְּסִיקָא לַיהּ דָּבָר זֶה, עַיֵּן שָׁם.

**וְצָרִיךְ עִיּוּן:**

**ב** * **שָׁמַע תֵּשַׁע תְּקִיעוֹת וְכוּ׳.** עַיִן מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ **בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה** (סק״ו) **לְעִנְיַן אִם הִפְסִיק מֶחֱמַת אֹנֶס. וְקָשֶׁה לִי לְפִי מַה שֶּׁהִכְרִיעַ הֶרֶב מָגֵן אַבְרָהָם בְּסִימָן ס״ה** (סק״ב) **שֶׁלֹּא לְהַחְמִיר בְּהִפְסִיק מֶחֱמַת אֹנֶס אֶלָּא אִם כֵּן בְּשֶׁהָאֹנֶס הוּא בְּגוּף הַדָּבָר, כְּגוֹן שֶׁלֹּא הָיָה הָאָדָם רָאוּי מֶחֱמַת גּוּף נָקִי, אוֹ שֶׁלֹּא הָיָה הַמָּקוֹם רָאוּי שֶׁלֹּא הָיָה נָקִי, אֲבָל כֵּן לְכַאוֹרָה לֹא שִׁיֵּךְ זֶה רַק בִּתְפִלָּה אוֹ בִּבְרָכַת הַמָּזוֹן וּבְהַלֵּל וּמְגִלָּה,** שֶׁעַל כָּל פָּנִים אָסוּר לְהַזְכִּיר שֵׁם וְלֹאמֹר דִּבְרֵי תּוֹרָה בְּמָקוֹם מְטֻנָּף, **מַה שֶּׁאֵין כֵּן בַּתְּקִיעוֹת שֶׁאֵינָהּ רַק מַעֲשֶׂה מִצְוָה,** וְהֵיכָן מָצִינוּ שֶׁאָסוּר לַקַּיֵּם מִצְוָה כְּשֶׁגּוּפוֹ אֵינוֹ נָקִי אוֹ בְּמָקוֹם שֶׁאֵין נָקִי, הַאִם אָסוּר לִלְבֹּשׁ טַלִּית שֶׁל אַרְבַּע כְּנָפוֹת כְּשֶׁגּוּפוֹ אוֹ הַמָּקוֹם אֵינוֹ נָקִי, לֹא מָצִינוּ כֵּן בְּשׁוּם מָקוֹם. וְצָרִיךְ עִיּוּן. וּבְמַשֶּׁה אֶפְרַיִם (ס״ה) מָצָאתִי שֶׁכָּתַב וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, נִרְאֶה שֶׁאִם הִתְחִיל

## מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בְּרָכוֹת לְהָקֵל, וְיוֹתֵר טוֹב שֶׁיִּשְׁמַע הַבְּרָכָה מֵאַחֵר שֶׁלֹּא יָצָא עֲדַיִן: **(טז) וּבְאֶמְצַע הַתְּקִיעָה יָצָא לַחוּץ.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר הַתּוֹקֵעַ, וְהִשְׁלִימָהּ עַל שְׁפַת הַבּוֹר, וְנִמְצָא שֶׁהָעוֹמְדִים בַּחוּץ שָׁמְעוּ רַק סוֹף הַתְּקִיעָה, דְּפַלְגָּא קָמָא הֲיְתָה תְּקִיעָה פְּסוּלָה, וְאִם הָיָה שָׁעוּר תְּקִיעָה עַל שְׁפַת הַבּוֹר תָּלוּי בִּשְׁנֵי דֵּעוֹת הַנַּ״ל. (כג) וְהוּא הַדִּין אִם שָׁמַע מִתְּחִלָּה קוֹל שׁוֹפָר, כְּגוֹן שֶׁהָיָה עִם הַתּוֹקֵעַ בַּבּוֹר, וּבְאֶמְצַע הַתְּקִיעָה יָצָא לַחוּץ וְלֹא שָׁמַע רַק קוֹל הֶבְרָה, נַמִי לֹא יָצָא, דִּבְעִינַן שֶׁיִּשְׁמַע קוֹל שׁוֹפָר כָּשֵׁר מִתְּחִלָּה וְעַד סוֹף. וְכָתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים (כד) דְּיִזָּהֲרוּ כָּל הָעָם שֶׁלֹּא לְהוֹצִיא כֵּיחָם וְנִיעָם בְּשָׁעַת תְּקִיעָה, כְּדֵי שֶׁיִּשְׁמְעוּ כָּל הַקּוֹלוֹת מִתְּחִלָּתָם וְעַד סוֹפָם, וְכֵן לֹא יָבִיאוּ יַלְדֵיהֶם אֶצְלָם וְגַם כֵּן מִטַּעַם זֶה, וּמוּטָב שֶׁיִּהְיוּ אֵצֶל אִמּוֹתֵיהֶם בְּבֵית הַכְּנֶסֶת שֶׁל נָשִׁים, דְּנָשִׁים אֵינָן מְחֻיָּבוֹת מִן הַדִּין בִּתְקִיעַת שׁוֹפָר. (כה) וּמִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה דִּקְטַנִּים שֶׁהִגִּיעוּ לְחִנּוּךְ, מִצְוָה לַהֲבִיאָם וּלְהַחֲזִיקָם אֶצְלוֹ, וְיֵאָמֵים עֲלֵיהֶם שֶׁיִּשְׁמְעוּ הַתְּקִיעוֹת וְלֹא יְבַלְבְּלוּ לְהַצִּבּוּר:

**א** (א) **בַּיּוֹם וְלֹא בַּלַּיְלָה.** דִּכְתִיב (במדבר כט א) (ו) ״יוֹם תְּרוּעָה יִהְיֶה לָכֶם״. וְאִם נִמְשַׁךְ עַד בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת (ז) יִתְקַע בְּלִי בְּרָכָה: **(ב) יָצָא.** דְּמִן הַדִּין מִשֶּׁעָלָה עַמּוּד הַשַּׁחַר יָמְמָא הוּא לְכָל הַדְּבָרִים, (ג) אֶלָּא לְפִי שֶׁאֵין הַכֹּל בְּקִיאִין בּוֹ וְזִמְנִין דְּאָתֵי לְאַקְדּוּמֵי, הִצְרִיכוּ חֲכָמִים לְכַתְּחִלָּה לְהַמְתִּין עַד הָנֵץ, דְּיוֹם בָּרוּר הוּא לַכֹּל. וְלֹא בָּעִינַן עַד שֶׁיַּעֲלֶה כָּל גּוּף הַשֶּׁמֶשׁ עַל הָאָרֶץ, אֶלָּא מִשָּׁעַת תְּחִלַּת הָנֵץ גַּם כֵּן מֻתָּר לְכַתְּחִלָּה (פְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״א)). מֵיהוּ כָּל זֶה מַעֲקַר דִּין תּוֹרָה (ד) כְּגוֹן שֶׁצָּרִיךְ לָצֵאת לַדֶּרֶךְ וּכְהַאי גַּוְנָא], אֲבָל חֲכָמִים תִּקְּנוּ לְתְקִיעוֹת שׁוֹפָר בְּמוֹסָפִין. (ה) וְאָמְרוּ בַּגְּמָרָא בְּטַעְמָא, דְּשָׁעַת הַגְּזֵרָה הָיְתָה שֶׁלֹּא יִתְקְעוּ יִשְׂרָאֵל בַּשּׁוֹפָר, וְהָיוּ אוֹרְבִין לָהֶם כָּל שֵׁשׁ שָׁעוֹת שֶׁל זְמַן תְּפִלַּת שַׁחֲרִית, לְכָךְ הֶעֱבִירוּהָ לְתִקְעַ בְּמוֹסָפִין. וּמִטַּעַם זֶה נִרְאֶה (ו) דְּנָהֲגוּ כָּל יִשְׂרָאֵל מִימוֹת הַקַּדְמוֹנִים גַּם בִּתְקִיעוֹת דְּמֵישָׁב שֶׁלֹּא לִהְיוֹת מִן הַזָּרִיזִין הַמַּקְדִּימִין וְלִתְקֹעַ בְּתְחִלַּת הַיּוֹם, אֶלָּא סָמוּךְ לִתְפִלַּת הַמּוּסָף אַחַר קְרִיאַת הַתּוֹרָה. (ז) וַאֲפִלּוּ יָחִיד הַתּוֹקֵעַ לְעַצְמוֹ גַּם כֵּן יַדְקְדֵק לִתְקֹעַ אַחַר שֵׁשׁ שָׁעוֹת לְעֵרֶךְ, כְּדֵי שֶׁתִּקִּיעָתוֹ תִּהְיֶה בְּשָׁעָה שֶׁהַצִּבּוּר עוֹמְדִים בַּתְּקִיעָה: (ג) **לֹא יָצָא.** דְּסוֹף תְּקִיעָה בְּלֹא תְּחִלָּה לֹא מְהַנֵּי וְלֹא מִידִי, וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן תקפ״ז סָעִיף ג׳. [וְהוּא הַדִּין אִם שָׁמַע מִקְצָת תְּקִיעָה בַּיּוֹם וּמִקְצָתָהּ אַחַר כָּךְ בַּלַּיְלָה גַּם כֵּן לֹא יָצָא, דְּתְחִלָּה בְּלֹא סוֹף גַּם כֵּן לֹא מְהַנֵּי וְלֹא מִידִי וְכַנַּ״ל שָׁם]. וְנִרְאֶה דַּאֲפִלּוּ הַיּוֹם שֶׁנּוֹהֲגִין לִתְקֹעַ שִׁלְשִׁים קוֹלוֹת לָצֵאת יְדֵי כָּל סָפֵק, צְרִיכִין גַּם כֵּן לְזַהֵר שֶׁאַף תְּקִיעָה רִאשׁוֹנָה לֹא תִּהְיֶה אֲפִלּוּ מִקְצָתָהּ קֹדֶם אוֹר הַיּוֹם: (ד) **נִתְבָּאֵר בְּסִימָן תקפ״ז סָעִיף ג׳.** וּלְפִי מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ שָׁם (ס״ק טו) דְּהָעִקָּר כְּדָעָה רִאשׁוֹנָה לֹא תִּהְיֶה אֲפִלּוּ מִקְצָתָהּ קֹדֶם אוֹר הַיּוֹם: **ב** (ה) **תֵּשַׁע תְּקִיעוֹת וְכוּ׳.** נָקֵט לִישָׁנָא דִּגְמָרָא וּכְפִי עִקַּר הַדִּין, דְּבָעִינַן רַק תִּשְׁעָה קוֹלוֹת דְּהַיְנוּ תְּקִיעָה תְּרוּעָה תְּקִיעָה שֵׁשׁ פְּעָמִים, וּלְדִידָךְ בְּשָׁמַע תֵּשַׁע שָׁעוֹת וּכְדִלְקַמָּן בְּסִימָן תק״צ סָעִיף ב׳: (ו) **יָצָא.** (ז) בְּדְיֵעֲבַד אִם כֵּן לָצֵאת, וַאֲפִלּוּ (ט) הִסִּיחַ דַּעְתּוֹ וְהִפְסִיק בְּדִבּוּר בֵּינְתַיִם. וְכָתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ב) דְּכָל זֶה בְּשֶׁשָּׁהָה בֵּינֵיהֶם שֶׁלֹּא מֵחֲמַת אֹנֶס, הָא

## שַׁעַר הַצִּיּוּן

(כג) גְּמָרָא (כח.): **(כד)** מָגֵן אַבְרָהָם בְּשֵׁם מַהֲרִי״ל (מנהגים הל׳ שופר) בְּרֵישׁ סִימָן תקפ״ט: **(כה)** מַשֶּׁה אֶפְרַיִם (סי׳ תקפט ס״ד):

**א** (ו) גְּמָרָא (מגילה כ:): **(ז)** עַיִן **בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סִימָן ס״ז סָעִיף קָטָן א׳.** וְכֵן **מִצַּדַּד הַפְּרִי מְגַדִּים** (משז״ ס׳ סז סק״א) **דְּאֲפִלּוּ בְּיוֹם רִאשׁוֹן יִתְקַע בְּלִי בְּרָכָה:** **(ג)** רַשַׁ״ל (מגילה כ. ד״ה וכולן) וְרַ״ן (מגילה ו: ד״ה עד הנץ): **(ד)** כִּבְרָכָתָהּ דְּבָרְכוֹת דַּף ל׳ (ע״א), וּכְהַהִיא דְּלִקַּמָּן רֵישׁ סִימָן תרנ״ב (ס״א), עַיֵּן שָׁם: **(ה)** רֹאשׁ הַשָּׁנָה ל״ב עַמּוּד ב׳. וְכָתְבוּ בְּתוֹסָפוֹת (ד״ה בשעת) וּבְאוֹר זָרוֹעַ (ח״ב סי׳ רסד) דְּאַף עַל פִּי שֶׁבָּטֵל הַשָּׁמָד לֹא עָבְדִינַן כְּדִמַעֲקָרָא, אַף עַל פִּי דִּזְרִיזִין מַקְדִּימִין לְמִצְוֹת, דְּהָיְשִׁינַן שֶׁמָּא יַחֲזֹר הַדָּבָר לִידֵי קִלְקוּלוֹ: **(ו)** עַיֵּן שְׁאֵלְתוֹת פָּרָשַׁת וְאֵת הַבְּרָכָה (שאילתא קנא)

**ב** (ז) מָגֵן אַבְרָהָם בְּשֵׁם מַהֲרִי״ל (מנהגים הל׳ שופר) בְּרֵישׁ סִימָן תקפ״ט: **(ח)** וּבְאֶמְצַע. כָּתַב מַהֲרִי״ל (מנהגים הל׳ שופר) יְזַהֲרוּ כָּל הָעָם שֶׁלֹּא לְהָקִיא בִּשְׁעַת הַתְּקִיעוֹת, וְכֵן שֶׁלֹּא לוישפר״ן, לְמַעַן יִשְׁמְעוּ כָּל הָעָם קוֹל שׁוֹפָר. וְנָכוֹן שֶׁיַּנִּיחוּ הַתִּינוֹקוֹת בְּבֵית, דְּדַוְקָא בִּמְגִלָּה עֲבָדִינַן מִשּׁוּם שִׂמְחָה. וְאִם אִי אֶפְשָׁר לְהַנִּיחָם, יְחַזְּקֵם הָאִשָּׁה אֲצִלָּהּ בְּבֵית הַכְּנֶסֶת שֶׁל נָשִׁים שֶׁלֹּא יְבַטְּלוּ. וְכָתַב הַט״ז (סק״א) הָעוֹמְדִים חוּץ מִבֵּית הַכְּנֶסֶת בְּרַחוּק מָקוֹם, אִם נִרְאֶה לוֹ בְּרוּר שֶׁקּוֹל שׁוֹפָר שָׁמַע יָצָא, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן הֲלָכוֹת קְטַנּוֹת (ח״ב) סִימָן רע״ו:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah